

Wyrok z dnia 4 grudnia 1998 r.

I PKN 482/98

Przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.) może nastąpić wówczas, gdy istnieje związek przyczynowy między zmianami organizacyjnymi szkoły, a niemożnością dalszego zatrudnienia nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć. Skutek zmian polegający na niemożności zatrudnienia może być odłożony w czasie.

Przewodniczący: SSN Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Maria Mańkowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 1998 r. sprawy z powództwa Grażyny G. przeciwko Przedszkolu [...] w L. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 28 maja 1998 r. [...]

1. o d d a ł kasację;
2. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 100 (sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Grażyna G. domagała się początkowo przywrócenia do pracy w Przedszkolu [...] w L., a następnie uznania przeniesienia jej w stan nieczynny za bezskuteczne.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Lublinie wyrokiem z dnia 25 lutego 1998 r. uznał za bezskuteczne przeniesienie powódki Grażyny G. w stan nieczynny dokonane przez pozwaną Przedszkole [...] w L. pismem z dnia 28 sierpnia 1997 r.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka była zatrudniona w pozwanym Przedszkolu jako nauczyciel mianowany od 1 września 1985 r. Pismem z 28 sierpnia 1997 r. dyrektor Przedszkola prze-

niosła ją w stan nieczynny od 1 września 1997 r. W pozwanym Przedszkolu w roku kalendarzowym 1994/1995 zmniejszyła się liczba oddziałów z siedmiu (w poprzednim roku) do sześciu. Na ten rok zatwierdzono 12 etatów pedagogicznych. Taki stan etatów i oddziałów trwał do roku 1997/98. Faktycznie zatrudniona była większa liczba nauczycieli, z tym że pracę świadczyło 12, a pozostali korzystali z urlopów zdrowotnych lub wychowawczych. Nauczycielka Mirosława P. wróciła z urlopu wychowawczego 1 marca 1997 r., a tego samego dnia inna nauczycielka, Alina P. rozpoczęła urlop zdrowotny. Urlop ten został przedłużony do 28 lutego 1998 r., o czym dyrektor Przedszkola dowiedziała się we wrześniu 1997 r. Powódka nie świadczyła pracy od 24 marca 1997 r. z uwagi na przeciwwskazania wynikające z treści zaświadczenia lekarskiego z 19 marca tego roku. Od 16 września 1997 r. została zatrudniona nauczycielka Krystyna C. na podstawie umowy o pracę na czas określony do 2 grudnia 1997 r. Sąd Rejonowy uznał, że w pozwanym Przedszkolu nie miały miejsca zmiany organizacyjne, które zgodnie z art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela uzasadniały przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny. Zmiany te wystąpiły w 1994 r. i wówczas należało „dostosować stan kadry pedagogicznej do liczby zatwierdzonych etatów”.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie wyrokiem z dnia 28 maja 1998 r. oddalił apelację pozwanego od tego wyroku. Sąd drugiej instancji podzielił pogląd Sądu Rejonowego co do tego, że zmiany organizacyjne, które nastąpiły w 1994 r. „nie mogą być podstawą do rozwiązania umowy o pracę w 1997 r.”. Zdaniem Sądu Wojewódzkiego przepis art. 20 Karty Nauczyciela „nie mówi wprost, że przesłanki wymienione w tymże przepisie muszą zaistnieć w konkretnym roku szkolnym, jednakże wynika to z ogólnych zasad prawa pracy, które odnoszą się również do spraw uregulowanych w przepisach ustawy - Karta Nauczyciela”.

Strona pozwana wniosła kasację od tego wyroku podnosząc zarzut naruszenia art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela przez błędną jego wykładnię. Kasacja zawiera wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie oraz uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Lublinie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.) w razie całkowitej lub częściowej likwidacji szkoły albo w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmiany planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć dyrektor szkoły przenosi nauczyciela w stan nieczynny (...). Analiza treści tego przepisu wskazuje na konieczność zaistnienia dwóch przesłanek dla przeniesienia nauczyciela w stan nieczynny. Po pierwsze, muszą mieć miejsce najogólniej mówiąc, zmiany dotyczące pracy szkoły (likwidacja całkowita lub częściowa, zmiany organizacyjne powodujące zmniejszenie liczby oddziałów, zmiany planu nauczania). Po drugie, zmiany te muszą uniemożliwiać dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć. Obie te przesłanki muszą być spełnione łącznie. Nie można zgodzić się z poglądem przedstawionym w zaskarżonym wyroku (a także w wyroku Sądu pierwszej instancji), w myśl którego zmiany organizacyjne muszą mieć miejsce w tym samym roku, w którym następuje przeniesienie w stan nieczynny. Wniosek taki nie wypływa z treści przepisu art. 20 ust. 1, ani też z (bliżej nie określonych) „ogólnych zasad prawa pracy”, na które powołał się Sąd Wojewódzki. Treść przepisów wskazuje jedynie na konieczność istnienia związku przyczynowego między zmianami organizacyjnymi a niemożliwością dalszego zatrudniania nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć. Skutek zmian w postaci owej niemożliwości może być odłożony w czasie, jak to miało miejsce w rozpoznawanej sprawie. Przeciwna interpretacja prowadziłaby ponadto do trudnych do zaakceptowania rezultatów - konieczności przenoszenia nauczyciela w stan nieczynny, mimo braku pełnej obsady pedagogicznej z uwagi na nieświadczenie pracy przez innych z powodu, np. korzystania z urlopów. Zapewnienie właściwej pracy Przedszkola wymagałoby wówczas zatrudnienia nowych osób lub pracy w godzinach ponadwymiarowych. Taka sytuacja wykluczałaby z kolei spełnienie drugiej przesłanki - niemożliwości dalszego zatrudniania nauczyciela przenoszonego w stan nieczynny. „Niemożliwość” nie zachodzi wówczas, gdy na miejsce nauczyciela przeniesionego w stan nieczynny zatrudnia się inną osobę. Tak się stało w rozpoznawanej sprawie. Zatrudnienie nauczycielki Krystyny C. oznacza, że była możliwość dalszego zatrudniania powódki. Nie zmienia tej oceny okoliczność uzyskania informacji o przedłużeniu urlopu innej nauczycielki już po przeniesieniu powódki w stan nieczynny. Pracodawca powinien był wówczas przywrócić powódkę do wykonywania pracy w stanie czynnym. Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że nie zostały

spełnione przesłanki z art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela do przeniesienia powódki w stan nieczynny, aczkolwiek nie te, na które wskazał Sąd w zaskarżonym wyroku.

Z tych względów kasacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 393¹² KPC.

=====